

MEZHEPLER TARİHİ ARAŞTIRMALARINDA USÛL

1	Ders Adı:	MEZHEPLER TARİHİ ARAŞTIRMALARINDA USÛL
2	Ders Kodu:	TIB5159
3	Ders Türü:	Seçmeli
4	Ders Seviyesi	Yüksek Lisans
5	Dersin Verildiği Yıl:	1
6	Dersin Verildiği Yarıyıl	1
7	Dersin AKTS Kredisi:	6.00
8	Teorik Ders Saati (saat/Hafta)	3.00
9	Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)	0.00
10	Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) :	0
11	Dersin Önkoşulu:	Yok
12	Dersin Dili:	Türkçe
13	Dersin Veriliş Şekli:	Yüz yüze
14	Dersin Koordinatörü:	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇELENK
15	Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları:	
16	Koordinatör İletişim Bilgileri:	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çelenk mecelenk@hotmail.com uludağ üniversitesi ilahiyat fakültesi 2431066-60172
17	Dersin WEB adresi:	
18	Dersin Amacı:	İslam mezheplerini araştırırken muhteva, metodoloji ve kaynak müracaatında takip edilecek yöntemi öğretmek.
19	Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:	Dersin içeriği öğrencilerin bilim insanı olarak yetişmelerine katkı sağlamaya yöneliktir.
20	Dersin Öğrenme Kazanımları:	
	1	Öğrenci klasik İslam mezheplerini araştırırken nasıl bir metodoloji takip edeceğini ve hangi kaynaklara müracaat edeceğini öğrenir.
	2	Mezheplerle ilgili araştırmalarda kaynakların ne şekilde kullanılacağı, kaynaklardaki sübjektif zaafaların nasıl giderileceğini öğrenir.
	3	Batını karakterli mezheplerle ilgili araştırmalarda saha çalışmalarının ve katılımcı gözlemin önemini kavrar.
	4	Din-devlet ilişkileri bağlamında mezheplerin bir toplum mühendisliği aracı olarak kullanılmasını ve mezheplerin araçsallaştırılma çabalarını kavrar.
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
21	Dersin İçeriği:	
Hafta	DERS İÇERİKLERİ	
	Teorik	Uygulama
1	Din-mezhep ilişkisi	

2	Tarihi ve sosyolojik bir realite olarak mezhep, İslam düşüncesinde mezhep olgusu.	
3	Erken dönem İslam toplumunda mezhepleşme	
4	Hz. Peygamber sonrası İslam toplumu, İlk ihtilaflar ve mezhep kimlikleri üzerindeki etkileri	
5	Öncü fikirler	
6	Hadise- fikir ve fikir-hadise irtibatı bağlamında ilk mezhebi karakterli fikirler.	
7	Haricilik, Mutezile, Sünnilik ve Şiilik'in öncü fikirleri Kelamî ekollerin inşa dönemi	
8	Siyasi himaye ve mezheplerin yayılması ve daralmasındaki etkileri	
9	Temel ekollerin gelişmesi, Temel metinlerin ve doktrinlerin inşası	
10	Mezhep/ekol araştırmalarında paralel okuma	
11	Mezhep kimliklerinin sosyolojik etkileri, Saha araştırmaları, Katılımcı gözlem	
12	Batını karakterli mezhep araştırmalarında temel yaklaşımlar, Metin, Saha çalışmaları.	
13	Mezhep temelli dini grupların teşekkülü, Sosyolojik etkileri ve propaganda mekanizmalarının çözümlenmesi.	
14	Modern dönem din-devlet ilişkileri, Mezhep kimliklerinin politik düzlemde araçsallaştırılması, Mezheplerin iktidar arayışı	

22	Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar:	<p>Ebu Mansur Abdulkadir el-Bağdadi, Mezhepler Arasındaki Farklar, Diyanet Vakfı Yayınları, 2011.</p> <p>Şehristanî, El-Milel ve'n-Nihel, Dinler, Mezhepler ve Felsefi Sistemler, trc. Mustafa Öz, T.Y.E.K, 2015.</p> <p>Ethem Ruhi Fıçlalı, Günümüz İslam Mezhepleri, İzmir İlahiyat Vakfı Yayınları, 2011.</p> <p>Hasan Onat/ Sönmez Kutlu, İslam Mezhepleri Tarihi El Kitabı, Grafiker Yayınları, 2013.</p> <p>Halil İbrahim Bulut, Dünden Bugüne Siyasi-İtikadi İslam Mezhepleri Tarihi, Ankara Okulu Yayınları, 2012.</p> <p>Sönmez, Kutlu, İslam Düşüncesinde İlk Gelenekçiler-Hadis Taraftarlarının İman Anlayışı Bağlamında Bir Zihniyet Analizi, Kitabiyat, Ankara 2000.</p> <p>Sönmez, Kutlu, Türklerin İslamlaşma Sürecinde Mürcie ve Tesirleri, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara 2002.</p> <p>Veysi, Ünverdi, İmamiyye Şia'sının İmamet Anlayışının Eleştirisi-Kadı Abdülcabbar Örneği, Endülüs yayınları, İstanbul 2020.</p> <p>Mehmet, Evkuran, İslam Kelamında Zihniyetler (Maturidilik, Eşarilik ve Selefilik Üzerine Tezler), Ankara Okulu Yayınları, 2019.</p> <p>Ramazan Yıldırım-Mahmut Çınar, Selefilik Tarihsel Süreci ve Görüşleri, Plural yayınları.</p>
----	---	--

23	Değerlendirme		
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI		SAYISI	KATKI YÜZDESİ
Ara Sınav		1	40.00
Kısa Sınav		0	0.00
Ödev		0	0.00
Yıl Sonu Sınavı		1	60.00
Toplam		2	100.00

Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı	40.00
Finalin Başarıya Oranı	60.00
Toplam	100.00
Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları	Klasik Sınav
24	AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU

ETKİNLİK	SAYISI	Süresi (Saat)	Toplam İş Yükü (Saat)
Teorik Dersler	14	3.00	42.00
Uygulamalı Dersler	0	0.00	0.00
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	14	6.00	84.00
Ödevler	0	0.00	0.00
Projeler	0	0.00	0.00
Arazi Çalışmaları	0	0.00	0.00
Arasınavlara	1	30.00	30.00
Diğer	0	0.00	0.00
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	30.00	30.00
Toplam İş Yükü			186.00
Toplam İş Yükü / 30 saat			6.20
Dersin AKTS Kredisi			6.00

25	PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU															
	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10	PY11	PY12	PY13	PY14	PY15	PY16
ÖK1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
ÖK3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri																
Katkı Düzeyi:	1 çok düşük			2 Düşük			3 Orta			4 Yüksek			5 Çok Yüksek			